

ODZIV ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE (ZGS) NA PREDLOG PROSTORSKE IN GRADBENE ZAKONODAJE

RESPONSE OF THE SLOVENIAN SURVEYING ASSOCIATION (ZGS) AT THE SPATIAL AND CONSTRUCTION LEGISLATIVE PROPOSAL

Blaž Mozetič

Zveza geodetov Slovenije se je v februarju odzvala na osnutke Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2), Gradbenega zakona (GZ) ter Zakona o pooblaščenih arhitektih in inženirjih (ZPAI), ki so bili v javni razpravi od 20. 11. 2015 do 19. 2. 2016. Sekcija za urejanje prostora pri Zvezi geodetov Slovenije je pripravila posebno stališče.

1 PRIPOMBE NA ZAKON O UREJANJU PROSTORA

Zveza geodetov Slovenije se je prek različnih geodetskih strokovnjakov dejavno vključila v oblikovanje pripomb, mnenj in priporočil k Zakonu o urejanju prostora kot eden od partnerjev v pobudi OdP! (Odgovorno do prostora!). Tako so pripombe na navedeni zakon, ki jih je pripravila ZGS, vključene v pripombe, ki jih je tudi v imenu ZGS na ministrstvo posredoval OdP!.

Posebej opozarjamo, da je pripravljavec zakonskega osnutka v celoti spregledal ureditev področja prostorskih podatkovnih podlag, ki so potrebne za pripravo in prikaz prostorskih aktov. Menimo, da brez ustrezne ureditve tega področja zakonske spremembe ne bodo prinesle zelenih učinkov glede enostavnejših postopkov pridobivanja dovoljenj za posege v prostor ob varovanju lastnine in javnega interesa. Zato naj pripravljavec zakona temu področju v nadaljevanju posveti več pozornosti. Prav tako izpostavljamo, da se mnoga določila zakona nanašajo na zelo omejen prostor (urbana/stavbna zemljišča), kar še posebej bude v oči med ukrepi zemljiške politike.

2 PRIPOMBE NA ZAKON O POOBLAŠČENIH ARHITEKTIH IN INŽENIRJIH

Kot zveza geodetskih strokovnjakov smo zaskrbljeni glede regulacije geodetskega poklica, kot ga predvideva zakon. Med javno razpravo smo glede regulacije geodetskega področja intenzivneje sodelovali tudi s strokovnjaki Fakultete za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani (v nadaljevanju: UL FGG), ki kot edina akademska ustanova v Sloveniji izvaja študijski program s področij geodezije in geoinformatike. S pripombami navedene institucije se strinjamo.

Zaskrbljujoče je, da se med naloge »pooblaščenega geodeta« vključujejo le zelo omejeni postopki na področju evidentiranja nepremičnin – to področje bi moralo biti posebej regulirano, pri čemer bi bila za pooblastila in nadzor zadolžena Geodetska uprava RS (v mnogih državah je katastrsko področje del javne službe – kot del javne uprave ali pa kot javno imenovane pisarne/biroji).

Naloge, ki so specifične pri načrtovanju posegov v prostor in pri samem poseganju v prostor, v predlogu zakona skoraj niso omenjene (topografsko-katastrska izmera in priprava topografsko-katastrskih podlag za projektno dokumentacijo, verifikacija lastninskega stanja in pravnih ureditev, projekt spremljanja gradnje in deformacij/premikov objektov za zahtevne gradbeno-inženirske objekte, preverjanje lokacije in gabaritov po izvedeni gradnji ipd.).

Kot polnopravna članica Mednarodne zveze geodetov FIG (angl. International Federation of Surveyors) se mora naša zveza (ZGS) jasno odzvati ob takem predlogu zakonske ureditve geodetske stroke, saj predlog nima pomembne mednarodne primerljivosti ter je v nasprotju s sodobnimi mednarodnimi in evropskimi smernicami geodetske in geoinformacijske stroke.

2.1 Stališče ZGS do ureditve poklica pooblaščen prostorski načrtovalec v predlogih ZPAI in ZUreP-2

ZGS je sodelovala v razpravi OdP! glede pooblastila za pooblaščenega prostorskega načrtovalca. Podprla je ureditev posebne licence za prostorskega načrtovalca, katerega naloga je vodenje priprave vseh vrst prostorskih aktov. ZGS meni, da je prostorsko načrtovanje interdisciplinarna dejavnost, v katero je vključenih več strok, in je zato pri pripravi prostorskih aktov treba zagotoviti ustrezno vodenje interdisciplinarnih delovnih skupin. Poklic pooblaščenega prostorskega načrtovalca naj zato izvajajo strokovnjaki z različno izobrazbo, a s širokim spektrom znanj in izkušenj s področja urejanja prostora ter sposobnostjo razumevanja kompleksnosti problematike, vodenja interdisciplinarnih delovnih skupin in usklajevanja med deležniki z nasprotujočimi si interesi. V partnerstvu OdP! do konca javne razprave še ni bil dosežen konsenz glede tega poklica, predvsem zaradi različnih pogledov partnerjev na osnovno izobrazbo, ki omogoča pristop k opravljanju strokovnega izpita.

Posebna stališča glede regulacije področja prostorskega načrtovanja je ZGS oblikovala v okviru sekcije za urejanje prostora, in sicer:

1. Sekcija za urejanje prostora pri Zvezi geodetov Slovenije podpira oblikovanje posebnega reguliranega poklica pooblaščen prostorski načrtovalec (licenca P).
2. Poklicne naloge pooblaščenega prostorskega načrtovalca obsegajo vodenje izdelave vseh vrst razvojnih dokumentov urejanja prostora, ki so oziroma bodo določeni v ZUreP-2 (razen Strategije prostorskega razvoja Slovenije), ter vseh vrst strateških in izvedbenih prostorskih aktov, ki so oziroma bodo določene v ZUREP 2.
3. Predlagamo, da se v ZUreP-2 določijo minimalne odgovornosti pooblaščenega prostorskega načrtovalca, ki so:
  - a. vodenje in koordinacija projekta izdelave prostorskega akta;
  - b. zastopanje interesov pobudnika ob hkratnem varovanju javnega interesa;
  - c. analiza in oblikovanje stališč glede smernic ter mnenj nosilcev urejanja prostora, predlogov in pripomb javnosti;
  - d. preverjanje oziroma zagotovitev ustreznosti strokovnih podlag, na katerih temeljijo rešitve prostorskega akta;
  - e. zagotavljanje strokovnosti in zakonitosti rešitev prostorskega akta oziroma vseh njegovih delov.

4. Pogoji za pridobitev pooblastila za odgovornega prostorskega načrtovalca zaradi vse večje ločnice med projektiranjem in prostorskim načrtovanjem, interdisciplinarnosti področja in vsebine ter namena študijskih programov v Sloveniji ne smejo in ne morejo biti več vezani na pogoje za projektiranje arhitekture in krajinske arhitekture. Do naziva pooblaščenih prostorskih načrtovalcev lahko ob pogoju, da a) imajo ustrezne delovne izkušnje na področju in b) opravijo poseben strokovni izpit za pooblaščenega prostorskega načrtovalca, pristopijo:
  - a. diplomanti aktualnih študijskih programov:
    - i. magistri prostorskega načrtovanja (študij na UL FGG),
    - ii. magistri inženirji urbanizma (študij na UL FA),
    - iii. magistri geografije (smer regionalno planiranje in urbano-ruralne študije);
  - b. diplomanti starih oziroma opuščanih študijskih programov:
    - i. magistri znanosti, ki so končali interdisciplinarni podiplomski študij urejanja prostora (študij na UL FGG),
    - ii. univerzitetni diplomirani inženirji geodezije – prostorske smeri;
  - c. pooblaščenih arhitekti in krajinski arhitekti (člani ZAPS);
  - d. pooblaščenih inženirji (člani IZS gradbene in geodetske stroke).
5. Predlagamo tudi, da se v ZUreP-2 določi zakonska obveznost imenovanja in angažiranja interdisciplinarne strokovne skupine in opredelijo naloge posameznih članov, glede na vrsto in namen prostorskega akta ter ureditev, ki se s prostorskim aktom načrtujejo. Eden od članov strokovne skupine mora biti tudi pooblaščen geodet z ustreznimi izkušnjami na področju priprave prostorskih aktov, katerega naloga je zagotovitev prostorskih podatkov za pripravo in prikaz prostorskega akta, in sicer v kakovosti in vsebini, ki je odvisna od vrste in namena prostorskega akta in ureditev, ki se s prostorskim aktom načrtujejo. Alternativa k temu predlogu pa je dopolnitev poklicnih nalog pooblaščenega geodeta oziroma inženirja geodetske stroke v ZPAI, in sicer tako, da se k nalogam, ki jih opravlja, dodajo tudi naloge, ki se nanašajo na izdelavo prostorskih strokovnih podlag za prostorsko načrtovanje in izdelavo podlag za prikaz kartografskih oziroma grafičnih delov prostorskih aktov.
6. Čeprav sestava prostorskega sveta vlade za prostor ni neposredno povezana z dejavnostjo prostorskega načrtovanja, pa je pomembno, analogno s 5. točko naših pripomb, da se med stalne člane prostorskega sveta uvrsti tudi Geodetska uprava Republike Slovenije, in sicer kot državni organ, ki sistemsko zagotavlja osnovne podatke o prostoru, potrebne za izdelavo in prikaz prostorskih aktov vseh vrst.

3 PRIPOMBE NA GRADBENI ZAKON

Predlog zakona ne predvideva izdelave geodetskega načrta v okviru izdelave projektne dokumentacije, prav tako ne obvezne vsebine in vloge geodetskega načrta.

Obrazložitev: Geodetski načrt je prikaz dejanskega stanja na terenu v državnem koordinatnem sistemu, na njem so prikazani tako lokacijski kot višinski podatki o stanju v prostoru ter lastniško-pravne omejitve. Načrt, kot ga poznamo danes, pa bi bilo treba dopolniti s prikazom lokacij omejitev iz prostorskih aktov in drugih pravnih režimov ter določiti, da se v geodetskem načrtu vsi podatki lokacijsko in časovno uskladijo. Za kakovostno umeščanje posegov v prostor je takšen načrt osnova,

temelj za projektanta, ki na njegovi podlagi izdelava projekt. Obenem projektiran poseg na kakovostnem geodetskem načrtu zagotavlja zaščito javnega interesa in preprečuje načrtovanje morebitnih posegov na tujem zemljišču (ali preblizu zemljišča drugega lastnika). Geodetski načrt stanja terena pred posegom v prostor bi morali skupaj s projektno dokumentacijo umestiti v zbirko podatkov o graditvi.

VPIS PODATKOV O ZAKOLIČENJU POSEGA V PROSTOR V ZBIRKO PODATKOV O GRADITVI.

Obrazložitev: Zakon predvideva obveznost zakoličbe posega v prostor. Zakoličenje posega v prostor je prenos projektiranega stanja na teren. Predlagamo, da se osnovni podatki o zakoličenju vpišejo v zbirko graditve, tako omogočimo prvo kontrolo med izdanim gradbenim dovoljenjem (ki je izdano na podlagi dokumentacije PGD) in prenosom projektiranega posega na teren (izvede se na podlagi dokumentacije PZI). Tu bi moral geodet potrditi skladnost lokacijskih podatkov iz dokumentacije za izdajo gradbenega dovoljenja in zakoličenih točk predvidenega posega.

PREDLOG ZAKONA NE PREDVIDEVA IZDELAVE GEODETSKEGA NAČRTA PO KONCU GRADNJE.

Obrazložitev: Geodetski načrt po izvedenem posegu v prostor je podlaga za vpis v uradne evidence; omogoča pa tudi primerjavo projektiranega in z gradbenim dovoljenjem dovoljenega posega v prostor in dejansko izvedenega.

PREDLOG ZAKONA NE OPREDELJUJE KLJUČNIH GEODETSKIH POSTOPKOV PRI SPREMLJANJU GRADNJE IN SPREMLJANJU STABILNOSTI ZAHTEVNIH GRADBENO-INŽENIRSKIH OBJEKTOV.

Obrazložitev: Zaradi varovanja ljudi in premoženja moramo ob gradnji spremljati stanje okoliških objektov in objekta, ki se gradi. V okviru gradnje v strnjjenih naseljih je že danes praksa, da se investitor odloči za permanentno spremljanje posedanaj okoliških objektov. Predlagamo, da se ta obveza v izogib poškodbam na že zgrajenih objektih in napravah opredeli v zakonu. Za zahtevnejše gradbeno-inženirske objekte bi morali izdelati geodetski projekt, ki poleg geodetskega načrta vključuje zasnovo geodetske mreže in načrt spremljanja gradnje objekta, načrt spremljanja stabilnosti oziroma deformacij objekta in okolice vpliva objekta po končani gradnji (če je to potrebno). Vsi zahtevni gradbeno-inženirski objekti namreč že sedaj zahtevajo spremljanje pomikov in deformacij tal ter objektov med izvajanjem posegov v prostor, prav tako je treba večje objekte (ali območja) tudi po končanem posegu že sedaj redno geodetsko spremljati, da se pravočasno zaznajo morebitni premiki ali deformacije in se preprečijo morebitne nesreče, škoda in poškodbe. Gradbena zakonodaja mora to področje jasno urediti, zakonsko morajo biti jasno opredeljena tudi pooblastila.

Upamo, da bo naš odziv v pomoč pri pripravi zakonodaje, s katero bi celovito uredili področje gradnje, prostorskega načrtovanja in regulacije poklicev na področjih geodezije, inženirstva in prostorskega načrtovanja.

mag. Blaž Mozetič, predsednik ZGS
Zveza geodetov Slovenije
Zemljemerska ulica 12
SI-1000 Ljubljana
e-naslov: blaz.mozetic@gov.si